KANADA

DATA	PATEIKIAMOS INFORMACIJOS APIBENDRINIMAS	INFORMACIJOS ŠALTINIS
Eksportuotojams aktuali informacija		
08-28	Žlugus prekybos deryboms su JAV, Kanadoje dar labiau išaugo poreikis šalinti prekybos tarp provincijų kliūtis. Tačiau ekspertai teigia, kad tai nėra lengvai išsprendžiama problema. Pripažįstama, kad nors provincijos padarė pažangą pripažindamos viena kitos taikomas taisykles, būtų geriau turėti vieningą taisyklių sistemą. TVF vertina, kad pašalinus prekybos tarp provincijų kliūtis, ilgalaikėje perspektyvoje Kanados realusis BVP galėtų padidėti daugiau kaip 7 proc.	Interprovincial trade barriers are falling. But rewriting old rules will take time | CBC News
Bendradarbiavimui MTEPI srityse aktuali informacija: mokslas (R&D), inovacijos, gyvybės mokslai		
08-27	Kanados vyriausybė pritraukė 64 žymius mokslininkus ir tyrėjus, kuriems per aštuonerius metus bus skirta 504 mln. CAD federalinio finansavimo pagal „Canada Global Impact+ Research Talent Initiative“ programą. Ši iniciatyva yra platesnės 1,7 mlrd. CAD vertės programos, kurią Liberalų vyriausybė pradėjo praėjusių metų pabaigoje siekdama pritraukti pasaulinio lygio tyrėjus, dalis. Kiekvienam profesoriui per aštuonerius metus moksliniams tyrimams kasmet bus skiriama po 500 tūkst. arba 1 mln. CAD. Šiuo finansavimu siekiama sudaryti sąlygas aukščiausio lygio mokslininkams suburti tyrėjų komandas, pritraukti kitus profesorius, studentus, laboratorijų koordinatorius ir kitus specialistus.	Canada recruited 64 professors with new research fund. Three-quarters are from U.S. schools | CBC News
08-29	Įmonė „Xanadu“ atidaro naują gamyklą, kurioje bus gaminama įranga jos kuriamiems kvantiniams kompiuteriams. Šiam projektui Kanados vyriausybė skyrė 195 mln. CAD finansavimą. Bendrovė planuoja pertvarkyti dalį buvusios „Campbell Soup“ gamyklos Toronte ir joje gaminti fotoninius komponentus kvantinėms sistemoms. „Xanadu“ siekia tobulinti ir masiškai gaminti kvantinius kompiuterius, kurie iki 2029 m. būtų sujungti į naują duomenų centrą Toronte. „Xanadu“ kuria programinę įrangą ir kvantinius kompiuterius, kuriuose energijai perduoti naudojama šviesa, o ne elektra.	Old soup factory takes on new high-tech life as quantum computing firm gets $195M federal boost | CBC News
Gynybos inovacijos		
	2024 m. Kanados gynybos pramonės apžvalga	State_of_Defence_2024_eng.pdf
08-26	„Nalagx Corp.“vadovaujama buvusio Kvebeko parlamento nario Patricko Gagnono, pasirinko Naujojo Bransviko provinciją naujai sprogmenų gamyklai. Tikimasi, kad gamykla prisidės prie Kanados amunicijos gamybos pajėgumų didinimo, augant artilerijos sviedinių paklausai. Provincijos vyriausybė įsipareigojo suteikti apie 607 ha valstybinės žemės gamyklos statybai. Projekto vertė ilgainiui gali siekti apie 2 mlrd. CAD.	Northern N.B. site near Belledune chosen for new explosives factory | CBC News
08-14	Kanada siekia įsigyti Ukrainoje plačiai naudojamą tolimojo nuotolio smogiamąją sistemą. Kanada planuoja iš pradžių įsigyti, o vėliau savo šalyje sukurti giluminio tikslaus smūgio (DPS) sistemą. Tokio tipo ginklai Ukrainos kare naudojami abiejų pusių taikiniams, esantiems toli nuo fronto linijos, atakuoti.	Canada seeks to acquire long-range strike system widely used in Ukraine war - The Globe and Mail

08-29	JAV ir Kanados prekybos karasne tik sustiprino kanados ryžtą stiprinti karinį bendradarbiavimą su Europa ir Azija, bet ir mažina didelių karinių pirkimų iš JAV tikimybę. Kanados Gynybos investicijų agentūros vadovas interviu teigia, kad dabartinėmis aplinkybėmis Kanados visuomenė greičiausiai nepritartų karinės įrangos pirkimams iš JAV įmonių pagal vienintelio tiekėjo sutartis.	Canada ready to further distance itself from U.S. on military procurement | CBC News
Bendra ekonominė informacija		
	JAV ir Kanados prekybos karas. *Derybų žlugimas ir atsakomieji muitai.* Kanados ministras pirmininkas M. Carney pareiškė, kad Kanados derybininkai pasitraukė iš derybų po to, kai Trumpo administracija pateikė, Kanados vertinimu, „nepriimtinus“ reikalavimus, įskaitant apribojimus Kanados galimybėms sudaryti prekybos susitarimus su kitomis šalimis. Carney teigė, kad JAV „reikalavo per daug ir pasiūlė per mažai“. Rupjūčio 22 d. įsigaliojo nauji 50 proc. JAV muitai maždaug 27,6 mlrd. CAD vertės Kanados prekėms. Reaguodama į tai, Kanada nuo rugsėjo 8 d. planuoja įvesti atsakomuosius muitus JAV prekėms, taikydama principą „doleris už dolerį, tarifas už tarifą“. Atsakomieji 15, 25 ir 50 proc. muitai bus taikomi maždaug 27,6 mlrd. CAD vertės JAV importui, daugiausia plieno, pieno produktų, buitinės technikos, žemės ūkio įrangos, celiuliozės ir popieriaus bei elektronikos sektoriuose. Ministras pirmininkas M. Carney pareiškė, kad Kanada yra pasirengusi grįžti prie derybų stalo, tačiau tik tuo atveju, jei JAV į Kanadą žiūrės kaip į lygiavertę ir suverenią partnerę. Prancūzų kalba jis taip pat pareiškė, kad JAV, taikydamos nesąžiningas derybines sąlygas, siekia susilpninti Kanados automobilių, plieno ir aliuminio pramonę. *Nauja JAV muitų grėsmė.* Rupjūčio 24 d. JAV prezidentas Donaldas Trumpas pagrasino nuo 2027 m. sausio 1 d. padidinti muitus Kanados automobiliams, automobilių dalims ir plienui iki 50 proc. Tai sukėlė papildomą neapibrėžtumą Šiaurės Amerikos automobilių pramonėje, kurios gamybos ir tiekimo grandinės tarp Kanados, JAV ir Meksikos yra glaudžiai integruotos. *Politinė retorika ir Ontarijo vaidmuo***.** Prekybos konfliktą lydi vis aštresnė JAV ir Kanados politinė retorika. D. Trumpas asmeniškai kritikavo Ontarijo premjerą Dougą Fordą, pavadindamas jį „Flunky Ford“. D. Fordas savo ruožtu JAV prezidentą išvadino nevykėliu ir diktatoriumi, kritikavo jį dėl verslo sprendimų, o viename komentare pareiškė, kad D. Trumpas gali „kiss my ass“**.** D. Fordas taip pat pagrasino riboti elektros tiekimą į JAV (pagrindinis tiekėjas 1,5 mln. vartotojų Mičigane, Niujorko valstijoje ir Minesotoje) ir paragino Kanados vyriausybę reikalauti daugiau iš JAV už prieigą prie Kanados trąšų, retųjų mineralų, urano ir kitų strateginių išteklių. *Poveikis Ontarijui ir automobilių pramonei.* Didžiausią prekybos konflikto poveikį patiria Ontarijas - daugiausiai gyventojų turinti Kanados provincija, turinti didelį gamybos ir automobilių pramonės sektorių. Ypač pažeidžiamas automobilių sektorius, nes Kanados ir JAV gamybos bei tiekimo grandinės yra glaudžiai integruotos. Skaičiuojama, kad nuo 2025 m. pradžios provincijoje jau prarasta dešimtys tūkstančių gamybos sektoriaus darbo vietų. *Kanados prekybos priklausomybė nuo JAV.* Kanada, būdama JAV kaimynė, yra itin priklausoma nuo prekybos su didžiausia pasaulio ekonomika. Artumas ir nuo XX a. 9-ojo dešimtmečio galiojantys laisvosios prekybos susitarimai sudarė sąlygas abiem šalims sukurti vienus glaudžiausiai integruotų prekybos santykių pasaulyje. JAV tenka daugiau kaip 70 proc. Kanados eksporto. Vis dėlto prekybos konfliktas jau skatina Kanados	The US-Canada trade war in 5 charts Premiers back Carney as trade war with U.S. escalates | CBC

	įmones ieškoti alternatyvių rinkų. M. Carney yra iškėlęs tikslą per ateinantį dešimtmetį padvigubinti Kanados eksportą į šalis už JAV rinkos ribų. Kanados banko duomenys rodo, kad nuo D. Trumpo sugrįžimo į Baltuosius rūmus 2025 m. pradžioje Kanados įmonės didina eksportą į kitas nei JAV rinkas. *Visuomenės reakcija.* Apklausų duomenimis, apie trys ketvirtadaliai kanadiečių pritaria sprendimui nutraukti prekybos derybas su JAV. 89 proc. respondentų teigė nerimaujantys dėl prekybos konflikto poveikio prekių ir paslaugų kainoms. Vis dėlto 69 proc. apklaustųjų teigė, kad M. Carney pademonstravo „tvirtumą“, atsisakydamas sudaryti susitarimą su JAV. Ekspertai pažymi, kad pastaruosius 18 mėnesių Kanadoje matoma vadinamoji „Elbows Up“ - tvirtos pozicijos ir nepasidavimo - laikysena nėra vien teorinė: kanadiečiai ir toliau plačiai palaiko šią poziciją. Tuo metu dauguma amerikiečių menkai domisi naujausiu JAV prezidento D. Trumpo pradėto prekybos karo su Kanada etapu ir net nesuvokia, kad tarp šalių vyksta prekybos konfliktas. Kalgario universiteto „New North American Initiative“ užsakymu atlikta apklausa parodė, kad tik 31 proc. amerikiečių mano, jog Kanados ir JAV santykiai yra neigiami, palyginti su 81 proc. kanadiečių. Tik apie 8 proc. amerikiečių mano, kad Kanada kelia didelį ekonominį iššūkį JAV, tuo metu 77 proc. kanadiečių teigia, kad JAV kelia didelę grėsmę Kanadai.	
08-28	Kanados žiniasklaida teigia, kad JAV prekybos sekretorius Howardas Lutnickas atliko esminį vaidmenį žlugus potencialiam prekybos susitarimui su Kanada - jis reikalavo griežtesnių sąlygų nei pagrindinis JAV derybininkas, teigia su derybomis susiję šaltiniai. Susitarimas žlugo likus mažiau nei valandai iki nustatyto termino, nes Kanada nesutiko su JAV reikalavimais, susijusiais su Kanados sunkvežimių ir aliuminio eksportu, taikyti išimtis įstatymams, įpareigojantiems didžiąsias JAV platformas, tokias kaip „Netflix“ ir „Amazon“, užtikrinti didesnį Kanados, įskaitant prancūzų kalba sukurtą, turinio matomumą ir prieinamumą šalies vartotojams bei apriboti Kanados galimybes sudaryti prekybos susitarimus su kitomis valstybėmis.	What went wrong with U.S. trade talks, according to Canada's chief negotiator | CBC News
08-28	Kanados vyriausioji prekybos su JAV derybininkė ginčija kai kuriuos JAV pareigūnų teiginius dėl praėjusią savaitę žlugusių prekybos derybų. Visų pirma ji nesutinka su teiginiu, kad Kanada paskutinę minutę pateikė naujų reikalavimų automobilių sektoriui, taip pat teiginiu, kad JAV derybininkai nebuvo suinteresuoti prancūzų kalbos turinio prieinamumo (angl. „discoverability“) taisyklėmis. Jos komentarai prieštarauja JAV prekybos sekretoriaus Howardo Lutnicko teiginiams, kuris žurnalistams sakė, kad Kanada tik paskutinę minutę iškėlė klausimą dėl muitų lengvatų vidutinės ir sunkiosios klasės sunkvežimiams, ir teigė, kad tokiu būdu Kanada esą siekė sužlugdyti derybas.	What went wrong with U.S. trade talks, according to Canada's chief negotiator | CBC News
08-25	JAV sprendimui nuo rugpjūčio 22 d. Kanados prekėms, kurių vertė siekia 27,6 mlrd. CAD, taikyti 50 proc. muitą, finansų ministras P. Champagne patvirtino, kad Kanada atsakys abipusiais muitais - „doleris už dolerį, tarifas už tarifą“. Nuo rugsėjo 8 d. Kanada JAV prekėms taikys 15, 25 ir 50 proc. atsakomuosius muitus, kurių dydis atitiks JAV taikomą tarifą. Jie bus taikomi importui iš JAV, kurio vertė siekia 27,6 mlrd. CAD, daugiausia sektoriuose, kuriuos labiausiai paveikė JAV muitai: plieno, pieno produktų, buitinės technikos, žemės ūkio įrangos, celiuliozės ir popieriaus bei elektronikos. Kanados vyriausybė teigia, kad ši priemonė skirta apsaugoti Kanados darbuotojus, ūkininkus, šeimas ir verslą bei padėti vietos gamintojams konkuruoti su JAV produkcija Kanados rinkoje. Vyriausybė taip pat paskelbė apie 7,5 mlrd. CAD paramos paketą Kanados darbuotojams ir įmonėms, nukentėjusioms nuo naujausios JAV muitų bangos. Muitais siekiama padidinti spaudimą JAV ir paskatinti amerikiečius	Canada announces targeted countermeasures and substantive support for workers and businesses in response to U.S. tariffs - Canada.ca

	grįžti prie derybų. Jie bus taikomi maždaug 7,3 proc. viso Kanados importo iš JAV. Kanados pramonės ministrė Mélanie Joly paragino kanadiečius rinktis Kanadoje pagamintas prekes, taip prisidedant prie darbo vietų išsaugojimo.	
08-24	Remiantis Kalgario universiteto ekonomikos profesoriaus analize, dėl naujųjų 50 proc. JAV muitų Kanados prekėms gali kilti grėsmė apie 87 000 darbo vietų. Iš jų apie 52 tūkst. darbo vietų yra tiesiogiai susijusios su eksportuojančiomis įmonėmis, o dar 35 000 - su netiesioginiu poveikiu tiekėjams ir paslaugų teikėjams. Didžiausias poveikis prognozuojamas Ontarijui (36 100 darbo vietų), Kvebekui (18 300) ir Britų Kolumbijai (11 200). Labiausiai nukentėtų mašinų, elektronikos, plastikų ir gumos pramonės sektoriai.	U.S. tariffs: Thousands of Canadian jobs at risk, report says
08-05	Kanados ir JAV prekyba nuo 2024 m. pradžios sumažėjo beveik 2 mlrd. CAD. Kanados prekybos su JAV apimtis 2026 m. I ketv. buvo 0,6 proc., arba 1,9 mlrd. CAD, mažesnė nei tuo pačiu 2024 m. laikotarpiu. Bendra prekybos prekėmis ir paslaugomis tarp Kanados ir JAV vertė 2026 m. pirmąjį ketvirtį siekė 322,8 mlrd. CAD: Kanados eksportas sudarė 169,6 mlrd. CAD, o importas iš JAV - 153,1 mlrd. CAD. Didžiausias abipusės prekybos sumažėjimas fiksuotas automobilių ir jų dalių sektoriuje - prekybos apimtis sumažėjo 18,9 proc., arba 6,7 mlrd. CAD. Kiti reikšmingi abipusės prekybos prekėmis sumažėjimai užfiksuoti geležies ir plieno sektoriuose - prekybos apimtis sumažėjo 43,5 proc., o mineralinio kuro ir naftos produktų - 3,3 proc.	Canada-U.S. trade down $2B since early 2024
08-28	Naujausi Kanados statistikos departamento duomenys rodo, kad šalies BVP 2026 m. II ketv. padidėjo 3,3 proc. - šiek tiek mažiau, nei tikėjosi ekspertai. Vis dėlto tai buvo sparčiausias ketvirtinis augimo tempas nuo 2023 m. pradžios. II ketv. eksportas išaugo 3,6 proc., daugiausia dėl atsigavusių keleivinių automobilių ir lengvųjų sunkvežimių eksporto.	Canada's economy grew a strong 3.3% annualized in 2nd quarter, as 1st quarter revised higher | CBC News
08-07	Kanadoje š.m. liepos mėn sukurta 75 tūkst. naujų darbo vietų - užimtumas padidėjo 0,4 proc., o nedarbo lygis sumažėjo iki 6,4 proc. - žemiausio lygio per pastaruosius dvejus metus. Vien tik didmeninės ir mažmeninės prekybos sektoriuose liepą sukurta 21 tūkst. naujų darbo vietų.	Canada adds 75,000 new jobs in July, unemployment rate lowest in 2 years | CBC News
Parengė Ingrida Darašaitė, LR ambasados Kanadoje patarėja, el. paštas ingrida.darasaite@urm.lt		